



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **Ing. F. B.**, zastoupeného Mgr. Vlastimilem Šopákem, advokátem, se sídlem Jana Palacha 954/4, Znojmo, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně**, se sídlem Moravské nám. 1, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. O - 99/391/2005, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2009, č. j. 31 Ca 125/2008 - 192,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Vlastimilu Šopákovi, **se** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím Zeměměřického a katastrálního inspektorátu v Brně ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. O - 99/391/2005, bylo potvrzeno rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Znojmo, sp. zn. OR - 91/2005 ze dne 20. 4. 2005, týkající se neprovedení opravy zápisů právních vztahů k nemovitostem z původního přidělu podle dekretu prezidenta republiky č. 28/1945 Sb., o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci (poř. č. 62 - usedlost č. p. X) v katastrálním operátu v katastrálním území Štítary na Moravě.

Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Brně usnesením ze dne 12. 6. 2006, č. j. 31 Ca 127/2005 - 65, tak, že žalobu odmítl. V odůvodnění svého usnesení mj. uvedl, že žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný nerozhodoval ve věci vkladu práva k nemovitostem ani v žádné jiné věci, která by svou povahou zakládala, měnila, rušila nebo závazně určovala práva nebo povinnosti. Napadeným rozhodnutím nedošlo k žádným změnám z hlediska práva hmotného v pozici žalobce, právní stav, který tu byl před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí se nezměnil a hmotněprávní pozice žalobce jako účastníka řízení dotčena nebyla. Krajský soud proto žalobu ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl, neboť žalobce se domáhal přezkoumání rozhodnutí, které je ust. § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. a) z přezkoumání vyloučeno.

Proti uvedenému usnesení krajského soudu podal žalobce kasační stížnost, o níž bylo rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2008, č. j. 6 As 40/2007 - 142, rozhodnuto tak, že usnesení krajského soudu bylo zrušeno a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud vyšel z toho, že žalobce, který požaduje provedení opravy chybného údaje, má právo na to, aby katastrální úřad opravu provedl; jistě jen za předpokladu, že skutečně došlo k zapsání skutečností odporujících listinám, které byly podkladem zápisu. Bylo-li mu toto právo odepřeno, musí mít nárok na přezkoumání správnosti takového úkonu. Jde tedy o úkon zasahující do jeho práv ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a nelze jej vyloučit podle § 70 písm. a) s. ř. s.

Krajský soud v Brně o žalobě znovu rozhodl rozsudkem ze dne 6. 10. 2009, č. j. 31 Ca 125/2008 - 192, tak, že žalobu zamítl. V odůvodnění svého rozsudku nejprve uvedl, že vyšel ze závěrů uvedených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2008, č. j. 9 As 60/2007 - 42, které citoval. Dále uvedl, že ze žalobních námitek nikterak nevyplývá, že by správnímu orgánu při návrhu na zahájení řízení o opravě předložil žalobce listinu, prokazující jeho vlastnické právo k sporným nemovitostem. Naopak, jak ze správního spisu vyplývá, návrh byl zamítnut s tím, že zápis vlastnického práva byl proveden v souladu s listinami, které byly středisku geodézie, resp. katastru nemovitostí předloženy. Katastrálnímu úřadu přitom nepřísluší hodnotit věcnou stránku, resp. věcný obsah jemu předložených listin, a tedy nelze považovat za „zřejmý omyl“ zápis byť i nesprávného soudního nebo správního orgánu. Vkladu schopnou listinu dokládající žalobcovo vlastnické právo nepředložil žalobce ani na nařízeném jednání soudu. Žalobce přitom svým návrhem na opravu podle § 8 katastrálního zákona směřuje ke změně evidence vlastnického práva, aniž by své vlastnické právo prokazoval jinak, než zpochybněním okolností, za kterých bylo zapsáno vlastnické právo jiné osoby, k posouzení čehož však není katastrální úřad příslušný. Ochranu tvrzeného vlastnického práva může totiž žalobci poskytnout toliko soud, avšak v jiném než přezkumném řízení, vedení sporu o vlastnictví však žalobce považuje za zbytečné, jak sám před soudem uvedl. Krajský soud při posouzení žalobních námitek žalobce pak konstatoval, že žalovaný vycházel z úplně zjištěného skutkového stavu věci, dále v odůvodnění napadeného rozhodnutí správně konstatoval rozsah své věcné příslušnosti při vedení katastru nemovitostí a provedení oprav v něm. Nelze tedy žalovanému ani vytýkat, že správní orgán nepřihlédl ke skutečnosti, že právní řád nepřipouští nabytí vlastnického práva od nevlastníka, případně že nepřihlédl k absolutní neplatnosti právních úkonů ONV Znojmo, Střediska geodézie Znojmo, OkÚ Znojmo, pozemkového úřadu, a k absolutní neplatnosti

právních úkonů - smluv uzavřených B. S., neboť posouzení těchto otázek nepatří do věcné příslušnosti katastrálních úřadů. Krajský soud ani neshledal žalobcem tvrzenou skutečnost, že by žalovaný nepřihlédl k důkazům žalobce, když žalovaný jasně a srozumitelně uvedl, proč nemohl rozhodnout ani na základě žalobcem předložených skutečností ve smyslu jeho návrhu. Ke zrušení rozhodnutí žalovaného nemůže vést ani názor žalobce, že je všeobecně známou skutečností, že evidence nemovitostí u bývalých středisek geodézie v České republice, nyní katastrálních úřadů, byla a je od roku 1951 do současnosti špatně vedena. Skutečnosti všeobecně známé jsou absolutně nezpochybnitelné skutečnosti známé široké veřejnosti, které není třeba dokazovat, což jistě není všeobecné tvrzení žalobce o špatné evidenci nemovitostí bývalými středisky geodézie. Taktéž není podle krajského soudu pravdou, že správní orgán nepřihlédl ke skutečnosti, že se žalobce dovolával špatné evidence před účinností katastrálního zákona, když žalovaný podrobně reaguje na straně 4 rozhodnutí na možnosti katastrálních úřadů v řízení o opravě chyby podle ust. § 8 katastrálního zákona, a to včetně vymezení období, které lze v tomto řízení přezkoumávat. Z uvedených důvodů krajský soud neshledal žalobní námitky důvodnými, a proto žalobu ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a), b) a e) s. ř. s. Poukázal na to, že v roce 1979 platné ustanovení § 4 odst. 2 zákona č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, jednoznačně stanovilo, že zápisy právních vztahů o nemovitostech se provádí na základě pravomocných rozhodnutí národních výborů. V roce 1979 byl národní výbor, jako správní orgán jednoznačně vázán zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále též „správní řád“). Rozsudek krajského soudu podle názoru stěžovatele dokazuje, že ve správním a soudním řízení se dovolával prokázané skutečnosti a to, že neexistuje pravomocné rozhodnutí národního výboru, na základě kterého by byl majetek zesnulého F. B. přidělen manželům S. Tuto skutečnost také doložil rozhodnutím OPÚ Znojmo z 27. 7. 1995, z něhož vyplývá, že změna právních vztahů v evidenci nemovitostí byla provedena na základě „výkazu nemovitosti Střediska geodézie Znojmo ze dne 22. 11. 1979“. Stěžovatel je toho názoru, že změna zápisu vlastnického práva k předmětným nemovitostem v roce 1979 je zcela evidentním a zřejmým omylem, neboť samotná změna zápisu byla provedena v rozporu v tehdy platnými zákony. Změna byla provedena na základě dokumentu, který neměl náležitosti platného pravomocného rozhodnutí správního orgánu podle § 46 - § 47 správního řádu v tehdy platném znění. Tato zásadní vada nemůže být jakkoliv zhojena, přičemž k této skutečnosti krajský soud nepřihlédl. Stěžovatel krajskému soudu vytýká, že k pozemkové knize jako listině potvrzující jeho vlastnické právo nepřihlédl. Přestože po svém zesnulém otci nabyt vlastnická práva k nemovitostem v katastrálním území Štítary, krajský soud v rozporu s touto skutečností uvádí, že ve správním a soudním řízení nebyla předložena listina dokládající jeho vlastnické právo. V řízení před krajským soudem se dovolává skutečnosti, že správní orgány obou stupňů v odůvodnění svých rozhodnutí nesdělily z jakého důvodu nepřihlédly k jeho námitkám a k důkazům, které potvrzují zřejmý omyl pracovníka bývalého Střediska geodézie Znojmo při zápisu vlastnictví k nemovitosti v katastrálním území Štítary do evidence nemovitosti v roce 1979. Tím, že správní orgány opomenuly provést důkaz a jeho neprovedení nezdůvodnily, zatížily řízení vadou, která ve svém důsledku znamená porušení práva na spravedlivý proces. Pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Závěrem své kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že

veškeré zákony musí být interpretovány a aplikovány konformě s ústavním pořádkem České republiky, tedy i s mezinárodními úmluvami, kterými je Česká republika vázána a které rovněž zaručují právo na spravedlivý proces a ochranu vlastnického práva. Postupem žalovaného a krajského soudu došlo ke zjevnému porušení obou těchto práv stěžovatele, které zaručuje Listina základních práv a svobod a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Stěžovatel je toho názoru, že v dědickém, správním a soudním řízení prokázal, že změna zápisu vlastnického práva k předmětným nemovitostem v roce 1979 je zcela evidentním a zřejmým omylem - samotná změna zápisu byla provedena v rozporu s tehdy platnými zákony. Změna byla provedena na základě dokumentu, který neměl náležitosti platného pravomocného rozhodnutí správního orgánu podle § 46 a § 47 správního řádu. Stěžovatel v tomto ohledu napadá především skutečnost, že správní orgány a soud vycházely z této listiny jako pravomocné, což je v rozporu se skutečností. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je pak zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu kasační stížnosti lze dovodit, že stěžovatel namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. (uplatněný kasační důvod podle § 103 písm. e/ s. ř. s. je v tomto případě nepřipadný, neboť kasační stížností je napadený rozsudek krajského soudu nikoliv rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení), kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel se domáhá opravy chyby v katastrálním operátu podle § 8 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., když vychází z toho, že po zemřelém otci F. B. by měl být správně veden jako vlastník domu č. p. X a blíže označených pozemků v katastrálním území Štítary. Především nutno uvést, že stěžovatel v průběhu správního i soudního řízení nepředložil žádný doklad prokazující, že vlastníkem zemědělské usedlosti č. p. X ve Štítarech byl původně jeho otec F. B. Pouze ze zjištění správního orgánu a z údajů obsažených v rozhodnutí Okresního pozemkového úřadu ve Znojmě z 27. 7. 1995, č. j. PÚ 8775/92 - Šm, lze dovodit, že předmětné nemovitosti získal na základě přídělové listiny č. j. K 1522/47 ze dne 22. 12. 1947 v přídělovém řízení při osídlování pohraničí F. B. jako samomajitel. Tato přídělová listina byla dne 25. 2. 1948 dle č. d. 1794 zaknihována v pozemkové knize, v knihovní vložce č. 3253 katastrální území Štítary. Dne 22. 11. 1979 byl tehdejší Okresním národním výborem ve Znojmě vyhotoven „výkaz nemovitostí k upřesnění zápisu vlastnických vztahů v evidenci nemovitostí“, který byl zaslán Středisku Geodézie ve Znojmě, v němž národní výbor jako přídělce zemědělské usedlosti č. p. X ve Štítarech potvrdil přídělce K. a B. S. Z jakého důvodu byl příděl znovu přidělen uvedeným osobám není zřejmé, jako možnost se nabízí, že došlo k odnětí přídělu otci stěžovatele F.

B. Při komplexním zakládání evidence nemovitostí Střediskem geodézie ve Znojmě byli pak zapsáni jako oprávnění manželé K. a B. S. Po úmrtí K. S. nabyla B. S. mimo jiného i ideální polovinu zemědělské usedlosti č. p. X, takže se stala její výlučnou vlastnící. Nemovitosti byly následně prodány jednak JX. a JY. F. a jednak J. a A. F., vše na základě notářských zápisů registrovaných tehdejší Státním notářstvím ve Znojmě. Následně pak pozemky byly zahrnuty do komplexních pozemkových úprav.

Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitosti (dále též „katastrální zákon“), na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje v katastru, které vznikly a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím předpisem.

Podle odst. 2 téhož ustanovení katastrální úřad opraví chybné údaje katastru, které vznikly nesprávnostmi v listinách, podle něž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo je oprávněn opravu listiny provést.

Ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) a odst. 2 katastrálního zákona nelze na posuzovaný případ vztáhnout, neboť namítaná chyba nesouvisí s měřením parcel a nejedná se o nesprávnost v listinách, kterou by příslušný orgán opravil. V úvahu tak přichází toliko aplikace § 8 odst. 1 písm. a) zákona.

Tímto způsobem lze opravovat pouze zřejmé omyly, přičemž žádný předpis termín „zřejmý omyl“ nedefinuje. Je vždy nutné posoudit konkrétní případ a konkrétní situaci, ale obecně je možné říci, že zřejmý omyl je taková chyba, která je jasná odborníkovi na danou oblast. Chybami v údajích katastru ve smyslu citovaného ustanovení jsou zejména zápis v katastru provedený v rozporu s obsahem listiny nebo jiného podkladu pro změnu údajů katastru, zápis provedený na základě listiny, která není podkladem pro změnu údajů v katastru, nebo zápis provedený bez potřebné listiny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2006, č. j. 5 As 16/2005 - 88).

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že institut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin a není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem. Opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem. Rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen evidenční účinky a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů. Tento právní názor vyslovil zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ve svém usnesení ze dne 2. 9. 2004, č. j. Konf 62/2003 - 15, publikovaném ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 403/2004. Tímto usnesením zvláštní senát navázal na konstantní judikaturu správních soudů (srov. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 4. 2001, sp. zn. 10 Ca 398/2000, publikovaný v Soudní judikatuře pod č. 828/2001, či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 6. 2001, sp. zn. 15 Ca 110/2001, publikovaný v Soudní judikatuře pod č. 870/2001, nebo rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 1997, sp.

zn. 30 Ca 532/95, publikovaný v Ad notam č. 1 ročník 1998), od které neměl Nejvyšší správní soud žádný důvod se odchýlit.

Z výše uvedeného plyne zcela jednoznačný závěr, že v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu nemůže stěžovatel dosáhnout jím požadovaného stavu. V řízení o opravě chyb v katastrálním operátu katastrální úřad nezkoumá, kdo je vlastníkem předmětné nemovitosti, pouze posuzuje, zda údaj v katastru nemovitostí odpovídá obsahu listin, na základě kterých byl zápis proveden, případně zda šlo o listiny k zápisu vlastnického práva způsobilé. Katastrální úřad tedy nerozhoduje o vlastnickém právu (k tomu je příslušný jen soud), ale pouze o tom, kdo bude jako vlastník v katastru nemovitostí evidován. Nejvyšší správní soud shledal, že v projednávané věci údaje zapsané v katastru nemovitostí zcela korespondují s listinami, na jejichž základě bylo vlastnické právo zapsáno. Pokud stěžovatel zpochybňuje to, kdo je vlastníkem nemovitosti, tento spor nepřísluší řešit katastrálním úřadům v řízení o opravě chyby v katastrálním operátu, ale musí o něm rozhodnout soud v občanském soudním řízení. Teprve na základě rozhodnutí soudu může být původně sporný údaj v katastru změněn.

Hlavní stěžovatelova námitka spočívá v tom, že neexistuje pravomocné rozhodnutí národního výboru, na základě kterého by byl majetek zesnulého F. B. přidělen manželům S., přičemž změna byla provedena na základě dokumentu, který neměl náležitosti platného pravomocného rozhodnutí správního orgánu podle ust. § 46 a § 47 správního řádu. K tomu lze uvést, že přidělová listina vydaná podle dekretu č. 28/1945 Sb. nemá charakter rozhodnutí správního orgánu, nelze proto na ni aplikovat příslušná rozhodnutí správního řádu, jak se stěžovatel mylně domnívá. Orgány geodézie v dané době při zápisu do evidence nemovitostí vycházely z podkladů vyhotovených okresním národním výborem, o jehož kompetenčnosti neměly žádný důvod pochybovat. Předložené dokumenty orgány geodézie posuzovaly pouze z toho hlediska, zda obsahují všechny údaje, které jsou nezbytné pro zápis do evidence nemovitostí. V neposlední řadě pak nutno podotknout, že orgány geodézie byly orgány státu, který po roce 1945 předmětné nemovitosti zabral, a realizovaly vůli státu, který prostřednictvím okresního národního výboru v roce 1979 potvrdil, že zabrané pozemky přidělil manželům S. Lze proto uzavřít, že zápis vlastnického práva přidělcům (tj. manželům S.) do evidence nemovitosti proběhl v souladu s právními předpisy.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že ve shodě se žalovaným a krajským soudem nezjistil naplnění podmínek § 8 katastrálního zákona a neshledal důvod k provedení opravy chyb v katastrálním operátu. Nejvyšší správní soud proto neshledal kasační stížnost důvodnou, a ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží, úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, bylo proto rozhodnuto, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Krajským soudem ustanovený zástupce stěžovatele požadoval za zastoupení stěžovatele odměnu za jeden úkon, a to za převzetí a přípravu zastoupení s připočtením

režijního paušálu v částce 300 Kč a 20% daně z přidané hodnoty, celkem tak požadoval částku 2880 Kč. Přiznání odměny za úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, předpokládá, že dojde k první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení. Takovouto první poradou s klientem ustanovený advokát však ani netvrdí, nelze mu proto požadovanou odměnu přiznat. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že ustanovenému zástupci stěžovatele se odměna za zastupování stěžovatele nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda

senátu